

Dārgie draugi!

Paldies par iespēju šodien būt šeit, Portugālē, šajā skaistajā valstī, laikā, kad pasaule tuvojas divsimtajai kara dienai Eiropā.

Šīs Ešturilas konferences sesijas spraiģo diskusiju noslēgumā man ir lūgts runāt ar jums par “turpmāko pasauli”.

Vai kāds, kas par šo tematu runāja 1945. gadā, būtu varējis iedomāties, ka 2022. gadā tik daudzi būs aizmirsuši par nacionālisma, populisma un principa “kam vara, tam taisnība” sekām.

Vai kāds, kas teica runu 1960. gadā, būtu varējis iedomāties, ka mēs visi mobilajos telefonos būsīm savienoti tūlītējā saziņā, tomēr tik daudzi no mums būs vēl vientuļāki nekā jebkad, vai ka mūsu politika būs kļuvusi vēl sadrumstalotāka.

Ka visas pasaules zināšanas būs viegli pieejamas tiešsaistē un tik un tā pagātnes mācības daudziem būs svešas.

Tas, ka nepārtrauktā 24 stundu ziņu, *Instagram*, *Twitter* un *Facebook* ierakstu straume daudzus padarīs nevis ieinteresētākus un iejūtīgākus, bet gan veicinās vienaldzību. Ka viltus ziņas vai dezinformācija burtiski apceļos pasauli gaismas ātrumā.

Vai kāds, kas 1990. gadā pēc Berlīnes mūra krišanas uzrunāja pūli, būtu varējis iedomāties, ka vēl kādreiz tiks apšaubīti liberālās demokrātijas pamati, kas pielika punktu gadu desmitiem ilgušajām bailēm, zaudētajām paaudzēm un apspiešanai.

Vai to, ka, neraugoties uz visiem brīdinājumiem, turpināsies planētas sasilšana. Ka sāks iztvaikot mūsu upes un degt mūsu meži.

Vai, ka sievietes joprojām saņems mazāku algu par vīriešiem.

Vai, ka joprojām valdīs liela plaisa starp bagātajiem un nabadzīgajiem iedzīvotājiem, neraugoties uz to, ka esam vēsturē pārticīgākā sabiedrība.

Vai, ka Eiropas robežas atkal šķērsos tanki.

Es zīmēju šķietami drūmu ainu. Tomēr tā nav. Tā ir saucēja balss uz pārmaiņām, aktīvas darbības katalizators, lai pārveidotu mūsu lomu sabiedrībā. Es aicinu ikvienu atrast savu balsi un paust savu nostāju.

Turpmāko pasauli mēs varam izveidot tikai kopā. Liktenis nav akmenī cirsts, mēs paši esam savas laimes kalēji.

Par Eiropas Savienību dēvētais projekts tika izveidots, lai risinātu problēmas, ar kurām saskārās mūsu iedzīvotāji. Tas bija nākotnes prasībām atbilstošs veids, kā nodrošināt, ka pasaule arī turpmāk koncentrēsies uz centieniem panākt taisnīgumu, iespēju vienlīdzību un patiesu demokrātiju.

Sapnis par Eiropas Savienību prasīja milzīgu drosmi. Un vēl lielāka drosmē bija vajadzīga, lai tas kļūtu par realitāti.

To paveica sapņotāji, tieši viņi izveidoja šo ekonomiskajā atvērtībā un plurālismā balstīto tiesību bastionu un uzticības loku.

Un, draugi, neraugoties uz valdošajām problēmām, es uz nākotni skatos ar cerību. Ar optimismu. Ar nolūku.

Jo ir taisnība, ka mums jācīnās pret nacionālismu un populismu, tomēr ir arī taisnība, ka mums ir miljoniem sabiedriski aktīvu Eiropas jauniešu, kuri nebaidās paust savu viedokli.

- Ka uz katru jaunu politisko pseidovarmāku ir cilvēki, kas uzskata politiku par pozitīvu pārmaiņu virzītājspēku. Ka katram autokrātam, kas apdraud mūsu kaimiņus, stājas pretī mūsu vienotība, kas ir izdzīvojusi par spīti spiedienam.
- Ka mums joprojām var būt atalgojuma atšķirības starp sievietēm un vīriešiem un sieviešu tiesības joprojām ir apdraudētas, taču mēs izstrādājam un pieņemam tiesību aktus, lai to novērstu.
- Ka vairāk cilvēku nekā jebkad agrāk izkļūst no nabadzības un bezcerības. Lai gan diskriminācija joprojām pastāv, mūsu LGBTI kopienā satraukums ir mazinājies. Vēl ir daudz darāmā, tomēr rasisms ir mazāk izplatīts. Ka mēs turpinām cīnīties pret klimata

pārmaiņām un pandēmijām, bet mūsu valstis savstarpēji dalās ar ugunsdzēsējiem, plaušu ventilatoriem, vakcīnām un ārstiem. Mēs būsim pirmais oglekļneitrālais kontinents, kas par tādu kļūs vēl mūsu dzīves laikā.

Tas ir Eiropas spēks.

Un tas, draugi, ir progress. Pat, ja tas ne vienmēr ir tik ātrs un tik apjomīgs, kā gribētos. Tas ir solis uz priekšu. Tā ir Eiropa. To ir paveikusi Eiropa, un šis darbs Eiropai ir jāturpina.

Tomēr, draugi, Eiropa izdzīvos tikai tad, ja mēs par to cīnīsimies. Ja mēs to neuzskatīsim par pašsaprotamu. Ja mēs sapratīsim un izskaidrosim tās sniegto labumu. Ja mēs ieklausīsimies. Ja mēs vērsīsimies pret tiem, kuri ir apņēmušies tai kaitēt. Ja mēs spēsim veikt reformas. Ja mēs spēsim atjaunot mūsu projektu.

Tieši tāpēc Eiropas Parlaments ir aicinājis sasaukt konventu par Eiropas nākotni. Ir jānodrošina, ka turpinām sarunas par Eiropas sagatavošanu nākamās paaudzes vajadzībām. Ir jāpārskata pilnīgi visas jomas, neviena no tām nedrīkst būt svēta un neaizskarama. Nevaram riskēt atpalikt, jo ir pārāk apgrūtinoši apstrīdēt mūsu birokrātiju, vai ļaut prevalēt šaurām interesēm. Pēdējā nozīmīgā reforma tikta veikta pirms veselas paaudzes. Mēs zinām, ka sistēma, kas darbojās ES-15, tagad sagādā grūtības ES-27, un vienkārši nedarbosies ES-32 vai ES-36. Ir pienācis laiks rīkoties.

Eiropas pamatā nav mērķis visus izveidot pēc viena šablona, bet gan galvenā pārliecība, ka ikvienam visā mūsu daudzveidīgajā sabiedrībā vajadzētu būt vienādām iespējām.

Draugi, Eiropa visvairāk par visu ir cerība. Cerība uz nākotni. Cerība uz nākamo paaudzi. Spilgta dzirksts, bāka, kas sūta gaismas signālus. Vēršot skatu uz austrumiem, redzam Putina tankus vai Ķīnu, kas ir izveidojusies par lielvaru ar pilnīgi citu vērtību kopumu; skatoties uz mūsu ziemeļiem, mēs redzam *Brexit* sekas; rietumos redzam dziļu sabiedrības šķelšanos, ko ir izmantojis Tramps un viņa sekotāji; ieskatoties paši sevī, mēs redzam, ka laikā, kad pasaulei ir vajadzīga spēcīga Eiropa, tiek apšaubīti par pašsaprotamiem uzskatītie principi. Mums ir vajadzīga šī cerība. Mums ir vajadzīgas Eiropas aizstāvētās vērtības. Un es vēlos, lai cilvēki no jauna sajustu, cik steidzami ir jāizmanto mūsu projekta potenciāls, un būtu noskaņoti optimistiski. Reformu atlikšana uz vēlāku laiku nav risinājums.

Man Eiropa vienmēr ir nozīmējusi iespējas. Pārmaiņas. Iespēju. Kad 2004. gadā desmit valstis, tostarp arī mana valsts, pievienojās Eiropas Savienībai, tā bija gadiem ilguša progressa un masveida sociālo pārmaiņu kulminācija. Tas nozīmēja visu. Tas pārveidoja Eiropu. Tas deva nākotni miljoniem cilvēku.

Tas prasīja ticību. Tas prasīja drosmi. Mums šī drosme ir jārod vēlreiz, tagad, kad raugāties uz Ukrainu, Moldovu, Rietumbalkāniem un Gruziju.

Eiropa ir spējīga panākt pārmaiņas, tomēr ir vajadzīga politiskā drosme, lai spertu soli uz priekšu nezināmajā. Lai mainītu pasauli. Mēs to varam. Mums tas būtu jā dara. Jo, ja mēs paši nerakstīsim savu nākotni, to darīs cilvēki ar krasi atšķirīgu vēstījumu, kuram būs pilnīgi cits noslēgums.

Mums pazīstamā pasaule ir dramatiski mainījusies. Pagrieziena punkts notika 24. februārī ar Krievijas brutālo, nepamatoto un nelikumīgo iebrukumu suverēnajā Ukrainā.

Es lepojos ar Eiropas atbildes reakciju. Mēs solidarizējamies ar Ukrainu, sniedzām militāru palīdzību, politisku un diplomātisku atbalstu, uzņēmām miljoniem bēgļu un piešķīrām vēl nebijuša apmēra finansējumu. Mēs parādījām, ka mums nav vienalga. Iespējams, ka vissvarīgākais mūsu spertais politiskais solis bija piešķirt Ukrainai ES kandidātvalsts statusu. Jo Ukrainai ir vajadzīga cerība. Ukraina cīnās par Eiropu, un mēs viņai nepagriezīsim muguru. Viņu vērtības ir tās, par kurām iestājas Eiropa. Un šīs vērtības mums ir jā aizsargā. Un mums ir labāk jāizskaidro, kāpēc šīs vērtības ir tik būtiskas. Kāpēc bez tām nav iespējams pilnīgi nekas. Kāpēc par tām ir vērts maksāt bargu cenu.

Pārāk bieži mēs runājam par demokrātiju, vienlīdzību un tiesiskumu tā, it kā runa būtu par sarežģītiem jēdzieniem, kuru vieta ir noputējušās, teorētiskās bibliotēkas grāmatās. Mums katru dienu ir jārāda, kāpēc tie ir vajadzīgi un kā tie var uzlabot cilvēku dzīvi.

Iesākumā minēju, ka mums ir tieši pieejamas pasaules zināšanas, bet šīs tehnoloģijas arī nozīmē, ka mēs saskaramies ar aizvien lielāku dezinformāciju, kas izpaužas kā sava veida populisms. Kad tiek veicināts cinisms, vienkāršas atbildes tiek piedāvātas kā viltus risinājums sarežģītām problēmām, savukārt "pārējie" viedokļi izcelti kā visu domstarpību un problēmu cēlonis. Kad nacionālisti gremdējas viltus nostalgijā par spožo pagātņi, kādas nekad īsti nav bijis. Kad tiek ievietots vai nu melnajā, vai baltajā kastītē, pat ja īstenībā ir tūkstošiem pelēku toņu.

Tam nav viegli pretoties. Bet vai "viegli" jebkad ir bijis kritērijs, pēc kura rīkoties?

Mēs nevaram runāt par turpmāko pasauli, neanalizējot pašreizējo. Šobrīd cilvēki ir nobažījušies par rēķinu apmaksu, par izdzīvošanu līdz mēneša beigām, par to pasauli, ko atstās saviem bērniem. Viņi raizējas par nākotni, un Eiropai ir jāspēj uz to reaģēt. Ja cilvēki uzskata, ka demokrātija nepalīdz novērst viņu vientulību, izolāciju un neapmierinātību, viņi no tās novērsīsies. Svarīga ir ekonomika. Svarīgas ir darbvietas. Svarīga ir cieņa un izglītība, jo ievērojamas sabiedrības ekonomiskās atšķirības nozīmē, ka pārāk daudz cilvēku jūtas atstāti vieni un atsvešināti, viņi jūtas, ka Eiropa ir viņus pievīlusi.

Aizvien sarežģītāk ir apkurināt mūsu mājokļus, nodrošināt kurināmo mūsu rūpniecībai un degvielu mūsu automobiļiem. Inflācija uztur augstas cenas. Mēs to zinām. Taču tad, kad konflikts mums ir kļuvis apnicīgs un nogurdinošs, tieši tad mums ir no jauna jāceļas kājās un jābūt vēl nelokamākiem. Šajā laikā teorētiķei Eiropai ir jāuzņemas praktiska vadība. Apņēmīgi un drosmīgi. Un Eiropai ir jābūt gatavai pieņemt šo izaicinājumu. Tai ir jābūt gatavai neatkarīgi no tā, vai ir jārisina dzīves dārdzības, elektroenerģijas cenu, klimata pārmaiņu, aizsardzības vai pārtikas nodrošinājuma problēma. Vienīgais ceļš uz priekšu ir kopā.

Un ir lēmumi, ko mēs varam pieņemt jau tagad. Tas nevar gaidīt. Mēs varam rīkoties kopā, lai mazinātu šo procesu ietekmi: mēs varam noteikt rēķinu maksimumu, pilnveidot cenu noteikšanas sistēmas vai atsaistīt elektroenerģijas cenu no gāzes, mēs to varam darīt tūlīt, kaut vai uz laiku, lai kompensētu tūlītējo spiedienu, pa to laiku īstenojot ilgtermiņa stratēģijas. Tieši tagad ir pienācis īstais laiks lielākai Eiropas vienotībai.

Draugi, Eiropa ir izvēle; valstu apzināta izvēle, jo tās saprata, ka kopība ir vienīgais ceļš uz uzplaukumu. Mēs izvēlējamies Eiropu.

Neraugoties uz daudzajām problēmām un nepatīkamo patiesību, es tik un tā esmu noskaņota optimistiski. Esmu cerību pārpilna. Esmu pārliccināta par mūsu laikmeta sniegtajām iespējām, un, skatoties uz jauniešiem visā Eiropā, es zinu, ka mūsu nākotne ir gaiša.

Un es droši zinu, ka, pateicoties Eiropai, turpmākā pasaule būs labāka nekā tā, ko mēs atstāsim pagātnē.

Paldies!